

OBROBNE PAZKE

Zadnjič sem obljubil vzeti na muho ranjega Henry Forda in njegovo trditev, da je zgodovina "bunk." Tako po strani sem celo namignil, da možak morda ni bil tako daleč od resnice kot bi si človek mislil. V enem tednu se o tem nisem premislil.

Navzlic temu pa bomo zgodovino to pot pustili pri miru. Ali naj vam povem, zakaj?

Veste, pisarija je ena čudna stvar. Ni zadosti, da je glava polna idej, kakor njiva čebel, kadar je ajda v cvetju. Nikakor ne. Idej je dosti in so poceni—tucat za groš. Ampak spraviti jih v nekakšen red, tako, da kadar so na papirju, stvar izgleda kot se spodobi—bogme! To pa je nekaj čisto drugega.

Vsak, ki se je kdaj ukvarjal s pisarijo, bo rad priznal, da je to pribita resnica, razen če mu je dobri Bog dal možgane posebe, ne sorte, to se pravi, če je genij, ali pa če je lažnjivec. Jaz prvo nisem, drugo pa biti nečem.

Čakati bo torej treba, da ideja takorekoč dozori. Kadar se to zgodi, pade kot zrela češnja v naročje.

Sicer pa je ta predmet zelo prikladen za čakanje.

Pravijo, da čas hiti, ampak to ni res. Mi smo tisti, ki se nam zmerom mudi; čas je, je bil in bo, ko od nas ne bo drugega kot prah in pepel. Ker zgodovina ni nič drugega kot merjenje časa, je čisto vseeno, če govorimo o nji danes ali jutri, letos ali pa prihodnje leto—saj ima dovolj časa in nikamor ne bo ušla.

To me spominja—ne vem, zakaj—na tisti čas, ko sem se odločil, da hočem študirati Einsteinovo teorijo.

Saj veste, kaj je Einsteinova teorija. Nauk slavnega profesorja, ki je pred Hitlerjem pribežal v Ameriko, da ni na svetu in v vesoljstvu ničesar absolutnega, ampak da je vse relativno, da vse malo drugače povedano, da vse stvari, ki jih vidimo, slišimo ali občutimo, in vsi pojmi in dojmi, ki nam brnijo po glavi, niso to, kar se nam zdi, ampak ravno narobe.

Pravijo, da je Einstein pravičnost svoje teorije matematično—s številkami—dokazal, in da je njegova formula med ostalimi dala ključ, s katerim je znanost prodrla tajnost atomske energije.

Z vsi vsem sem se torej lotil študiranja, in ker nisem kdove kak matematikar, in sem želel postati učen na lahek način, sem seveda vzel knjigo, ko je obljubljala teorijo razložiti na "popularen" način. Razlaga se je sukala največ okrog prispodob in prva od njih je bila ta-le:

Vi sedite v brzovlaku in kerimate drugega posla, gledate skozi okno.

Kaj vidite? Mimo okna hitijo telefonski in telegrafski drogov, drevesa, vasi in tako dalje. Ali zdi se tako, akoravno veste, da tisto, kar hiti in beži naprej niso drogov, drevesa in vasi, ampak vlak, na katerem sedite nepremično, pa se vendar premikate z natančno toliko brzino, s katero vozi vlak.

(Dalje na 2. strani)

Wallace je odstopil kot vodja progresivcev

Ne soglaša z drugimi funkcionarji stranke radi vojne na Koreji

NEW YORK, 8. avgusta—Henry Wallace je zapustil progresivno stranko, ki je bila osnovana leta 1948 predvsem zato, da je on postal kandidat za predsednika Zedinjenih držav.

Svoj odstop kot vodja, ki je obenem izstop iz stranke, je Wallace sporočil tajniku stranke C. B. Baldwinu s pismom, v katerem je dejal:

"Spričo akcije, katero je nedavno podvzel centralni odbor progresivne stranke, kateri so sledili tudi razni državni strankini odbori, sem prišel do prepričanja, da bom v stanju bolje služiti miru z istopom iz centralnega odbora in izvršnega odbora progresivne stranke.

"Prosim vas torej, da to pismo smatrate za moj formalen izstop iz stranke."

Wallace nima nobenih političnih načrtov

Wallace, ki je bil skozi eno dobo Rooseveltovega predsedništva (med leti 1940 in 1944) podpredsednik Zedinjenih držav, poprej pa je sedel v kabinetu skozi osem let kot tajnik poljedelskega oddelka ter bil po nastopu predsednika Trumana nekaj časa trgovski tajnik, je nocoj rekel, da za bližnjo bodočnost nima nikakih političnih načrtov.

Wallaceov korak je zadnja točka v razkolu, ki je nastal med progresivci glede korejskega konflikta.

Da bo do preloma med njim in stranko prišlo, je postalo očitno pred par tedni, ko je Wallace na isti dan, ko je izvršni odbor stranke obsodil ameriško intervencijo na Koreji, javno izjavil, da neglede na to, da se ne strinja z mnogimi rečmi, ki sta jih storila Amerika in Rusija, pa mora stati ob strani Zedinjenih držav in Združenih narodov.

Senator Taylor najbrž dobil nominacijo

BOISE, Idaho, 8. avg.—Senator Glen H. Taylor, ki je bil pred dvema letoma progresivni kandidat za podpredsednika, je v začetku štetja glasov v demokratskih primarnih volitvah stal na prvem mestu.

Kandidat proti njemu je D. Worth Clark, katerega je Taylor porazil pred šestimi leti.

Taylor je kmalu po porazu progresivne stranke naznanil, da je še vedno demokrat in je bil od tedaj stalno na delu, da si utrdi mesto med demokrati države Idaho.

Rusija obsoja kredit za Franca

MOSKVA, 6. avg.—"Literarnaja Gazeta" je obsodila predlagani kredit Zedinjenih držav vladi gen. Franca, rekoč, da se je "škandalozna ljubezenska afera med predsednikom Trumanom in mednarodno politično vlačugo Francom končala s poroko."

(Kredit za Franca je bil v ameriškem senatu odobren s 65 glasovi proti 15, a poslanska zbornica o njem še ni glasovala. Predsednik Truman še ni izjavil, da bo predlogo podpisal, ampak tako on kakor tudi državni tajnik Acheson sta proti posojilu za Franca vodila opozicijo).

Kratke vesti

JUGOSLOVANSKI PROTEST BOLGARIJI

LONDON, 5. avg.—Jugoslavi je poslala Bolgariji protest "radi diskriminatoričnega postopanja bolgarskih vojaških oblasti" napram jugoslovanske-mu vojaškemu atašeju v Sofiji.

GOVOR PREMIERJA NEHRUA O SVETOVNEM POLOŽAJU

NEW DELHI, Indija.—Premier Nehru je imel dolg govor o svetovnem položaju pred parlamentom, v katerem je zagovarjal pravico Komunistične Kitajske do sedeža v organizaciji Združenih narodov, obenem pa je kritiziral zapadne sile, ker so podvzele korake, tikačje se Azije, ne da bi razumele prave potrebe in razpoloženje azijskih ljudstev.

Istočasno pa je Nehru odobril resolucijo, katero je sprejel Varnostni svet Združenih narodov za nastop proti agresiji Severne Koreje.

UNIJSKI VODJA PRIPOROČA SOLO PROTI KOMUNIZMU

BIRMINGHAM, Ala., 7. avg.—Tu je danes predsednik alabamske Federacije delavstva, Sam S. Douglass, priporočal, da bi unija vpeljala nove vrste šole, v katerih bi se treniralo lojalne delavce, ki bi lažje spoznali komuniste in jih iztrebili iz svojih vrst.

V pismu, ki ga je Douglass pisal predsedniku AFL, Williamu Greenu, je izjavil, da je siguren, da bi bilo v slučaju vojne "strokovno unijsko gibanje največje oporišče, ki bi ga imela dežela," toda da je treba delavstvo izveždati v iztrebitvi rdečkarjev med njimi.

ZDAJ SE BO MORAL SELE ZAGOVARJATI

OAKLAND, Cal., 8. avg.—Michael Trizio, star 25 let, je šofiral neki truk, ko sta dva policaja, ki sta se vozila v policijskem avtu na glavni cesti, zapazila, da nima luči. Meneč, da ne ve, sta ga hotela posvariti. Voznik, namesto da bi se ustavil, je pognal truk v dir, policaja pa za njim, dokler ga nista prisilila, da je ustavil. Mesto prijaznega opomina radi luči, se bo zdaj moral zagovarjati radi osmih prestopkov — ker ni imel voznške licence, radi brezbrizne vožnje, prehitre vožnje, ker ni ustavil na dveh krajih, kjer so bili napisali, ker se ni oziral na policijski poziv, itd.

REPUBLIKANSKI KANDIDATJE NA SESTANKU

COLUMBUS, O., 8. avgusta—Republikanski kandidatje za ohijsko zbornico se bodo v ponedeljek tu sestali, da razmotirajo bodoče kampanjske načrte skupno z državnim načelnikom republikanske stranke, Ray C. Blissom iz Akrona, in novim direktorjem poslanskega oddelka John A. Skipton.

TRUMAN ZAHTEVA STROŽJE ZAKONE PROTI ŠPIJONOM

WASHINGTON, 3. avg.—Predsednik Truman je danes pozval kongres, da poostri zakone proti špijonaži in sabotaži. "Dokler bo trajala obstoječa mednarodna napetost."

V tej zvezi je poslal kongresu posebno poslanico, v kateri je apeliral, da se popravi "nedostatk" v obstoječih zakonih, da se s tem prepreči prevratna dejanja, ki pretilo narodni varnosti.

Med ostalim je izrečno predlagal, da se popravi obstoječi zakon, ki preprečuje prosekucijo špijonaže v mirnem času, razen ako se ista začne v teku dveh let po izvršitvi kaznjivega čina.

Ameriki še manjkajo pozitivne smernice na Daljnem vzhodu

WASHINGTON, 8. avg.—Do danes nima naša ameriška vlada še nobenih gotovih načrtov za Daljni vzhod. Situacija na Koreji je vsilila nekatere začasne smernice, toda če bi jutri komunisti sprožili še "eno Korejsko situacijo," bi v Washingtonu vladala ravno taka konfuzija, kot je bila zadnja.

Vzrok temu stanju je, ker so še vedno razdeljeni v dva tabora tisti državniki, ki insistirajo, da je Daljni vzhod nevažen v primeri z Evropi, dočim drugi vztrajajo, da Trumanova administracija zelo zanemara položaj v Aziji.

Obramba Koreje zahteva veliko večjo ameriško vojaško pomoč v Daljnem vzhodu kot pa so državni department, obrambni oddelek ali združeni štab vojaških voditeljev kdaj predvideli. Prisilila je predsednika raztegniti mornariško protekcijo do vodovja Formoze. Filipinom je moral ponovno zagotoviti našo obrambo, in kar je najbolj važno, našo administracijo je dovedla bližje programu za popolno pripravljenost.

Mleko v Clevelandu cenejšje kot drugoh

Ena največjih mlekarj v Clevelandu, The Belle Vernon Milk Co. je včeraj poročala, da je mleko, dostavljeno na dom v Clevelandu, cenejšje kot pa v desetih drugih velikih mestih v deželi.

V New Yorku, Chicagi, Bostonu in St. Louisu stane mleko 21c kvart, v Filadelfiji in Baltimoru je 20c, v Pittsburghu in Los Angelesu je 19c in v Detroitu pa 18c kvart; dočim se tu v Clevelandu prodaja po 17c kvart.

Delo na projektu za vodo ustavljeno

Delo na projektu za zajezitev vode ob vnožju Neff Rd. je bilo včeraj ustavljeno, ko so inženirji naleteli na nepravilne vsled neke rjave mlakuže, ki se sprijemlje in polagoma uhaja skozi cevi, ki so vložene na dnu jezera.

Kontraktorji Meritt-Chapman & Scott Corp., ki imajo za izvršiti to delo, so že odstranili nad 360 čevljev cevi izmed 500 čevljev, ki jih je bilo že položeno, ker je mlakuža v nekaterih krajih dvignila cevi več kot 18 inčev. Vsega skupaj je treba položiti 18,480 čevljev cevi, in delo na tem se bo vsled teh nepravilnosti zavlačilo.

Domače vesti

Poroka

V soboto, 12. avg. se bosta poročila Miss Lillian M. Bratovich, hčerka Mr. in Mrs. John in Mary Bratovich iz 1284 E. 169 St., in Mr. Frank Celin, sin Mr. in Mrs. Frank in Anna Celin st. iz 15920 Saranac Rd. Nevestin oče je doma iz Šapjana, mati pa iz Pasjaka na Primorskem, ženinov oče je doma iz vasi Kuteževo pri Ilirski bistrici, mati pa iz Podgrada na Primorskem. Po poroki se bo vršil skupni obed ožjih sorodnikov; nakar se bosta novoporočenca podala na ženitovanjsko potovanje v Michigan. Mlademu paru čestitamo in mu želimo vse najboljše v zakonu!

Rojstni dan

Danes obhaja poznana Mrs. Louis Eckart iz 21931 Westport Ave. svoj 59. rojstni dan, 13. julija t. l. pa sta z njenim soprogom praznovala 37. obletnico srečnega zakonskega življenja. Iskrene čestitke izreka njiju šest otrok in 12 vnukov, kateri roditeljem kličejo: Živela še na mnoga leta!

Zbolela za polijem

V Mestno bolnišnico sta bila prepeljana brat in sestra, Timothy Tschappat, star 9 let, in Tamara, stara 3 leta, ki sta zbolela za "polijem". S tem je zbolelo žrtev te zavrtnate bolezni v Lake okraju naraslo na 14 za letošnjo sezono.

Redna seja

Nocoj ob 7:30 uri se vrši redna seja društva sv. Ane št. 4 SDZ v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Članice so prošene, da se udeležijo v velikem številu.

Gospodinjski odsek AJC

Članice Gospodinjkega oddelka AJC na Recher Ave. se vabijo na sejo v četrtek zvečer ob 7:30 uri, ker se bo ukrepalo o igri, ki je odsek namerava podati 1. oktobra.

Ogenj povzročil veliko škodo v livarni

Včeraj dopoldne je nastal velik požar v livarni Berea Foundry, Inc., 11201 Berea Rd., ki je povzročil škodo, znašajočo \$10.000. Kako je nastal ogenj se še ni moglo ugotoviti.

Obtožen napada z bombo

Policija je aretirala nekega 27-letnega bivšega kaznjenca kot osumljenca v bombardiranju gostilne Trocadero na 6317 Broadway, zgodaj v ponedeljek zjutraj. Aretirani je imel pred nekaj tedni preprič z možem lastnice gostilne.

ŽUPANA IŠČEJO ŠERIFI

DETROIT, Mich., 8. avg.—Šerifski deputiti so danes iskali župana sosednjega predmestja Dearborn, za katerega je izdal povelje za aretacijo neki njegov politični nasprotnik, ki je župana tožil za obrekovanje in dobil tožbo, glasom katere mora župan plačati \$7.500. Ker tega ni storil, zahteva tožitelj, da se ga zapre.

V županskem uradu je bilo povedano, da je župan odšel na dvo-tedensko inspekcijo obrežij ob Atlantski obali.

STAVKA KONČANA

BRYAN, O., 8. avg.—Okrog 235 delavcev pri Aro Equipment Co. je v ponedeljek sprejelo ponudbo družbe za povišanje plače. S tem je bila končana stavka, ki je trajala 46 dni.

Tanki predrli ameriško linijo ob reki Naktong

Komunisti se nahajajo samo 12 milj od naše glavne obrambne točke

TOKIO, sredo, 9. avgusta—Severno-korejski tanki in čete so danes prekorčili reko Naktong in udarili proti mestu Teagu, ki leži samo 12 zračnih milj južnovzhodno.

Južnovzhodno od dotičnega ogroženega obrambnega središča so komunisti ustavili ameriški napad, s katerim se je poskusilo zbiti njih oporišče.

Komunistična pehota je z oporo tankov prekorčila reko blizu Weagwana in udarila proti prvi ameriški kavalerijski diviziji, ki brani glavno cesto in železniške proge, katere vodijo v Taegu.

Ameriški korespondent O.H.P. King javlja s fronte, da se računa, da znaša komunistična sila, ki je prekorčila reko Naktong v prizadetem okrožju od 2.000 do 4.000 mož.

Kitajski komunisti bombardirali otok

TAIPEI, Formosa, 9. avg.—Tu se javlja brez nadaljnjih podrobnosti, da so kitajski komunisti včeraj skozi eno uro obstreljevali otok Quemoy.

Ta otok se nahaja nekaj milj od kitajske celine blizu Amoya ter je v rokah nacionalistov.

Komunisti menda začeli pohod na Tibet

HONG KONG, 8. avg.—Vesti s celine javljajo, da sta začeli prodirati proti Tibetu (v notranjščini Kitajske) dve koloni kitajskih komunistov.

Zdi se, da se je s tem začela dolgo pričakovana kampanja za kontrolo ljudstva, ki biva v kitajskem gorovju.

PREISKAVA KOMUNISTOV V MASSACHUSETTSU

BOSTON, 8. avg.—Tukajšnje zakonodajske oblasti so odredile, da se uvede preiskava komunistične stranke v državi Massachusetts.

Voditelji v poslanski zbornici in državnen senatu bodo v kratkem imenovali odbor, katerega naloga bo preiskati komunistične frontovske organizacije, ki aktivno propagirajo komunistično doktrino, in širijo propagando proti vojaškim naporom Zedinjenih držav v njih podpori Združenih narodov. Ta odbor bo imel pravico pozvati priče na zagovor pod prisego.

KOREJSKE NEVESTE SMEJO V AMERIKO

WASHINGTON, 8. avg.—Zbornica je danes enoglasno odobrila predlog, da se dovoli ameriškim vojakom pripeljati svoje korejske neveste v Ameriko. Predlog bo sedaj šel za končno potrditev nazaj v senat, nakar postane veljaven.

ZAPRT RADI ČEKA

CINCINNATI, 8. avg.—Albert L. Weaver, star 35 let, doma iz Franklin, O., se nahaja tu v zaporu pod varščino \$10.000, ker ga je FBI obtožil, da je izdal ničvreden ček v vsoti \$1.500 v zvezi z med-državno trgovino. Prvotno je bila varščina postavljena na \$2.500.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

PROMETNE NESREČE

15-letni Gerald Balough iz 14000 Cayuga Ct. se je v ponedeljek zvečer peljal s svojim motornim kolesom na Warren Rd. in Rosemary Ave., ko se je zaletel v avto, ki je prihajal iz nasprotni strani in je obrnil na levo tik pred motornim kolesom. Fant je bil odpeljan v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima prebito lobanjo in zlomljeno vratno kost.

Zadnje čase so se začeli pojavljati na cestah truki, katerih vozniki prodajajo otrokom sladoled. Primerilo se je že nekaj nesreč, ko so otroci stekli preko ceste do truka in bili zadeti od prihajajočih avtov. Tako je bil v ponedeljek popoldne zadet štiriletni Richie Schlabba iz 1403 Clearaire Rd. V roki je tiščal nikelj in šel preko ceste, kjer je stal truk, dobil je svoj sladoled, a voznik mu je rekel, da mora prinesiti še en nikelj, ker ni imel dovolj denarja. Ko se je vračal nazaj, ga je zadel avto, ki ga je vozilo neko 17-letno dekle. Dobil je težje poškodbe po životu in zlomljeno nogo. Nahaja se v Collinwood Clinic bolnišnici.

Neki moški in neka ženska, ki sta se nahajala v avtu, kateri se je zaletel ob cementni varnostni drog na E. 75 St. in Euclid Ave. sta zgodaj včeraj zjutraj srečno ušla smrti. Avto se je prevrnil, mož C. W. Jenks je bil vržen iz avta, dočim je bila ženska Mrs. Helen Wales zajeta v prevrnjenem avtu, toda je dobila le manjše poškodbe.

PISARNISKI DELAVCI SMEJO SKOZI PIKETNO VRSTO

PAINESVILLE, O. 8. avg.—Tu se je danes doseglo sporazum med stavkarji in družbo Diamond Alkali Co., glasom katerega se bo 400 pisarniških delavcev dovolilo iti skozi piketne vrste na delo brez vsake ovire.

S tem dogovorom je družba umaknila svojo pritožbo na sodišču, da unija krši injunkcijo, ki je bila izdana na sodišču v prid družbi. Unija je tudi položila bond v znesku \$5.000 kot garancija, da se ne bo na noben način ovirala prihajanje in odhajanje pisarniških delavcev pri vходу v tovarno.

Pogovori v svrhu doseganja nove pogodbe se bodo obnovili čim se napravi načrte z vladnim posredovalcem.

DIRIGENT STOKOWSKI POSTANE OČE?

NEW YORK, 8. avg.—Tukaj so se razširile govorice, da je Gloria Vanderbilt Stokowski, žena slovitega simfoničnega dirigenta Leopolda Stokowskija, napravila rezervacije za vstop v poročniški oddelek Lying-In bolnišnice. Baje bo rodila enkrat ta mesec.

Mrs. Stokowski, ki izhaja iz znane družine milijonarjev ter je ob spolnitvi 21. leta podedovala \$4.295.628, je sedaj stara 26 let, mož, s katerim se je poročila v Mehiki leta 1945, pa je star 68 let.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

MNENJE AMERIŠKEGA-SLOVENSKEGA DIJAKA

Slučajno nam je prišel v roke spodaj ponatisnjen članek iz dijaškega lista "Omladina" za meseca november in december 1910. Podpisani France Jauh je seveda sedanjí dr. F. J. Kern, zdravnik v Clevelandu.—Opomba uredništva.

Že dalj časa pazno zasledujem razvoj narodno-radikalnega dijaštva in pridno prebiram "Omladino," ki je priobčila že marsikatero trezno pisane članke. Zapazim pa, da pri vseh organizacijah slovenski dijaki posnemajo večinoma nemško ali kvečjemu češko dijaštvo in nemško ter češko socialno in modroslovno naziranje. Posebno v vašem listu vidim, da zajemate glavne ideje od čeških mislcev, predvsem od Masaryka, katerega tudi jaz visoko cenim. Vse to me je napotilo, da sem vas hotel opomniti na važno točko, da bi se pri razvoju svojega programa ozirali tudi na druge narodnosti, zlasti na mišljenje in delovanje angleškega ali ameriškega dijaštva. Angleži so znani kot najbolj trezno in najboljše gospodarsko misleč narod; zakaj bi se bolj ne ozirali nanje?

Bivam v Združenih državah že sedem let in sedaj že šesto leto študiram med ameriški dijaki; mislim radi tega, da sem z občevanjem z njimi do dobra prodrl v njih mišljenje in da lahko govorim kolikor toliko kot avtoriteta. Znano mi je pa tudi demokrasko mišljenje ameriškega ljudstva, ki ga mora narodno-radikalna dijaška organizacija proučevati, ker se tudi postavlja na strogo demokrasko stališče.

Ravno s tem, ako bi nekateri člani vaše organizacije dobro proučili ameriške in angleške socialne in politične razmere, bi lahko spoznali, da več točk, ki ste jih sprejeli na I. vseslovenskem shodu narodno-radikalnih abiturientov, ni nujno potrebnih za izvršitev vašega narodnega in socialnega programa.

Ker bi vzelo preveč prostora, spuščati se na drobno v ameriške socialne razmere, hočem opozoriti čitatelje samo na nekaj točk.

Glavna življenjska filozofija Amerikancev je udobno, prijetno življenje in osebna prostost. Iz teh dveh izvira vse drugo socialno in politično ter ekonomsko naziranje. Vsak naj dela in se trudi, da si pridobi premoženje in tako vsaj za bodočnost prijetno življenje. Ni se treba brigati za druge, ako skušajo istotako obogateti, samo da tebi ne delajo napotja. Zato v Ameriki ne poznamo nevoščljivosti v finančnih krogih, ampak trezno premišljeno tekmovanje. V finančnih je v Ameriki izključena vsaka osebna strast, tu deluje le hladni razum in volja. Le tako si moremo razlagati prijateljsko osebno občevanje med najhujšimi trgovskimi nasprotniki.

Amerikanec nikogar ne zatira, ako se sam ne da zatirati. Po sedanjem kapitalističnem sistemu je pa izkoriščevanje delavcev in sploh ljudstva upravičeno, ker drugače bi se moral vpeljati socializem. Vprašanje je le, kdo sme postavno delavce bolj izkoriščati, kdo manj. Amerikanec pusti vsakemu, da se razvija po svoje, ako mu seveda dopuščajajo razmere in njegov lasten značaj. Tukaj imajo vsi pridni delavci priliko do avanziranja, neglede na rojstvo ali narodnost.

Sinopsa ameriške filozofije je, da naj človeštvo gleda, da se mu bo dobro godilo na tem svetu.

Osebna prostost je drugo načelo, na katerem sloni ves sedanji ameriški socialni in politični sistem. Prostost vesti, prostost govora, prostost tiska. In ravno ta prostost vcepi vsakemu Amerikancu tisti znak individualnosti, ki ga tako občudujejo Evropejci. Nekateri seveda smatrajo nastop Amerikancev kot aroganten in bahaški, ker so bili vzrejeni po gotovih neizpremenljivih zakonih, ki ubijejo vsako samosvoje mišljenje.

Amerikanec si sam ustvarja svoje naziranje in se ne briga za osebna naziranja svojih sosedov in tovarišev. V javnosti, kjer so zbrani ljudje več mišljenj, ne boste nikdar slišali pogovora o verskih ali modroslovnih vprašanjih, ako bi se bilo bati, da bi bil žaljen ta ali oni.

Na teh principih deluje tudi ameriško dijaštvo. Študiram medicino na univerzi Western Reserve v Clevelandu v Ohio. V medicinskem oddelku nas je bilo lani okoli sto dijakov. Predsednik univerze je protestantovski pastor, profesor, Rev. Thwing. Med profesorji so možje

Urednikova pošta

Letni piknik krožka št. 1
Progresivnih Slovenk

Cleveland, Ohio. — V nedeljo, 13. avgusta priredi krožek št. 1 Prog. Slovenk svoj letni piknik na farmi SNPJ. Za ples bo igrala Richard Vadnalova godba. Richie je brat popularnih Vadnalovih godbenikov. Kuhinja bo pod vodstvom Mary Starman, v točilnici pa so tudi prevzele naše vrle članice, katerim bodo, kakor običajno, pomagali naši pridni podporni člani.

Članice našega krožka so aktivne tudi pri farmi SNPJ, še posebno zadnja leta se je naša tajnica Mary Vidrich veliko žrtvovala za v korist farme. Njej gre tudi velika zasluga, da imamo že tako dobro opremljeno kuhinjo, ki odgovarja za velike piknike. Istotako je že veliko del storila za farmo naša predsednica Manca Bachel. Kadar koli smo jo klicali, da pelje našo naše delavce kakor tudi raznovrstno prtljago na farmo, ni nikoli odklonila. Dajmo tem vrlim ženam priznanje vsaj s tem, da se udeležimo piknika, ki ga njih krožek prireja. Ako bo naš piknik uspešen, sem uverjena, da ko pride prošnja za prispevek za nabavo oken, da se je ne bo prezrlo.

Torej, za lepo razvedrilo v nedeljo v prosti naravi, obiščite piknik Prog. Slovenk, krožka št. 1, na farmi SNPJ.
Theresa Gorjanc

vseh ver in različnih naziranj. V našem razredu v drugem letniku je bilo lani 24 učencev; med njimi sta bila dva Irca, dva Nemca, dva Čeha, jaz-Slovenec, en Jud, drugi so bili Angleži. Amerikanci so večinoma protestanti, oziroma indiferentisti; Irca sta seveda stroga katolika; en Čeh je bil katoličan, drugi protestant, Jud je tudi še površno spolnoval svoje judovske obrede, dočim sem bil jaz, kot triletni kandidat za duhovnika "modern katoličan." Med Amerikanci so bili trije sinovi protestantovskih pasttorjev. In vendar ni prišlo v obeh dveh letih, dasi smo občevali dan na dan skupaj, do najmanjšega prepira glede verskih vprašanj. Za večino angleških sošolcev niti ne vem, h katerim sektam pripadajo, ker se o veri nismo nikdar menili.

In tudi glede narodnosti nismo prišli do najmanjšega nesporazumljenja. Semintja smo se norčevali iz "Dutchmanov," kar je bilo pa le za šalo. Ni bolj galantnih in gentlemanskih dijakov, kakor so Amerikanci. Pred par leti sta v ljubljanskem semenišču študirala dva Irca, ki jih je poslal tja clevelandski škof. Kakor se je poročalo, sta morala prestati mnogo zasmehovanja in zbadanja od slovenskih bogoslovcev. Vse drugače so ravnali s Slovenci v semenišču St. Paul v Minnesoti, kjer so več let Slovenci uživali večje pravice, kot sami ameriški dijaki.

Čudovito je, kak mir in kako prijateljsko vlada med ameriški dijaki. V dveh letih se ne spominjam razen dveh slučajev, da bi prišlo med sošolci do najmanjšega prepira, kjer bi res odločevala jeza. In Amerikanec pozabi jezo čez noč.

Iz teh vrstic lahko slovensko narodno-radikalno dijaštvo povzame lepo lekcijo, da je namreč socialno delovanje dijaštva mogoče tudi brez strogo verskih točk v programu. Glavna naloga je, skrbeti, da se bo našemu narodu godilo dobro na svetu, za drugi svet naj skrbi sam po svojem prepričanju. Lahko seveda pri tem svārite pred duhovniki, ki versko čuvstvo zlorablja v politične in v svoje samopašne namene. Konfesijo samo naj bi pustili pri miru. (!)

Slovensko dijaštvo bi moralo nastopiti za osebno prostost, da ima vsak lahko nazore, o katerih je prepričan, samo da dela v splošno korist naroda. Vse avstrijsko dijaštvo bi moralo nastopiti za svobodo tiska in za svobodo kolportaze, katero ima Amerika že nad sto let in katera je naredila Amerikance socialno to, kar so dandanes. Ako bo naše ljudstvo bolj izobraženo in ako neklerikalno časopisje opusti one osebne napade in pristransko fanatično pisavo ter bo začelo posnemati angleško in ameriško časopisje, potem si bo vsak Slovenec sam izbral svojo osebno versko in filozofsko prepričanje, dočim bo vse skupaj vezala glavna ideja, da bodo delali za gospodarski napredek naroda in za osebno prostost; da bomo imeli že tukaj na svetu raj, kolikor je sploh mogoče pri nepopolnih bitjih in ki se naj nadaljuje na drugem svetu, ako verjamemo vanj.

Moj predlog je torej, da slovenski dijaki začno študirati angleški in ameriški socializem, ekonomijo, industrijo in politiko ter s tem pomagajo delati pot za splošno humaniteto, ki ima osrečiti bodoče rodove.

France Jauh

MED POLNOJARMENIKI IN CIRKULARKAMI

Vroče je bilo, ko sem v Duplici. Še bolj pa mi je postajalo vroče, ko sem stopil v tovarno pohoštva. Pesem gatrov, cirkulark in skobelnih strojev, pesem lesa, ki se pokorno oblikuje pod ostrimi rezili, povsod hruš in trušč in gibanje delovnih rok—vse to ti gre v glavo bolj kot vroče poletno sonce. Kaj pomeni za nas to oglušujoče brnenje, ta neprestana pesem žag in cirkulark? To nam daje na tisoče in tisoče komadov upognjene pohoštva, ki ga pošiljamo v tuje države, od koder dobivamo zanj devize.

Pot od hloda do pohoštva je zelo dolga tam, kjer uporabljajo primitivno orodje. V Duplicah pa je vse mehanizirano, vse gre po tekočem traku. Gatri režejo les, ki ga železen trak zrezane avtomatično vleče naprej do vagončkov, s katerimi se pelje do cirkulark, potem gre v parilnice itd., dokler že gotov izdelek ne pride v polirnico, od koder gre na vagonce in potem naprej na tuja tržišča. Pot od hloda do pohoštva je tako kratka, da človek ne bi verjel.

Nekoč je tu gospodaril kapitalist. Tudi okupatorju je šel na roko in si ustvarjal iz žuljev delovnih ljudi najlepše dobičke takrat, ko je ljudstvo najbolj trpevalo. Delavci pa tega niso pustili. Mnogo jih je odšlo v partizane in ko so se v temni noči vrnili, so

tovarniške objekte objeli plamení.

"Nismo pustili, da bi tovarna siužila okupatorju," pripoveduje Juvan, ki je bil sam nekoč tu delavec. "Zažgali smo, da je gorelo kot v pekló. No, po osvoboditvi smo tovarno kmalu obnovili, naredili smo nove, večje objekte, ki so nam vsem v ponos."

Zadnji mesec pa je delo v tovarni postalo še posebno živahno. Začelo se je tekmovanje. No, saj tekmovali so že prej, toda to je tekmovanje po šahovskem načinu. Organizirali so štiri brigade. Ocenjevanje je zelo strogo, saj zajema ne samo količinsko izpolnjevanje norm, ampak tudi kvaliteto in disciplino. Najbolj sta se doslej izkazali brigadi Ivana Urbanija, ki presega normo za 17%, in Pavleta Ulčar, ki presega normo za 22%. Tekmovanje je povečalo delovni elan in utrdilo disciplino. Ko stopiš v obrat, kjer tekmuje brigada, slišiš samo brnenje strojev. Nobenih nepotrebnih zastojev, nič nepotrebnih besed.

Za vse te uspehe pa ima mnogo zaslug tudi delavski svet. Pogledal sem zapisnik seje delavskega sveta. Vidim, da so obravnavali probleme celotnega delovnega procesa in da jim nobena malenkost ni ušla. V zapisniku na primer stoji:

"Pri izdelovanju furnirja je treba takoj zamenjati delavce in se stvarno prepričati, kako realne so norme. . . . Temeljito je treba poučiti novince o uporabi kleja. . . . Po vsem kompleksu podjetja je treba narediti nov tir in nabaviti konja za prevažanje vagončkov. . . . Normirec naj norme izbošča na vidna mesta, tako da se bo vsak delavec lahko spoznal z njimi. . . . Les za noge mora biti bolj suh, treba je boljše preštudirati seveda tehniko sušenja. Zaradi neupravičenih izostankov so najslabši obrabi žaga, mizarna in stolarna. Zato se sklene, da se neupravičeni izostankarji, posebno ponedeljkarji, kaznujejo z denarno kaznijo s tem, da se jim za pol leta odtegnejo vse ugodnosti po sindikalni liniji. Med frontovci, ki pridejo na prostovoljno delo, je mnogo takih, ki pridejo le za šalo. Da se take nepravilnosti odpravijo, je treba stvar ostreje zagrabiti, poskrbeti za boljše organizacijo delovnega procesa."

To je samo nekaj stvari iz zapisnika, ki pa že kažejo, da je delavski svet že toliko dozorel, da lahko upravičeno prepravi njegova posvetovalna funkcija v upravno funkcijo. To dokazuje delavski svet tudi s skrbjo, kako se izvršujejo sklepi. Saj je za izvršitev vsakega sklepa nekdo zadolžen, ki mora na seji poročati, kako je sklep izvršil. Pri zadrževanju delavskega sveta za dvig proizvajalnih sil je vedno večje, kar priča, da so delavci sami sposobni upravljati svoje podjetje.

Svojo predanost pa je delovni kolektiv pokazal tudi v pripravih za vpis ljudskega posojila. Že z dosedanjimi obvezami je dosežena skupna vsota 433.750 dinarjev, kar je še precej več kot so vpisali leta 1948.

Podjetje ima tudi racionalizatorje. Najbolj se je izkazal tovariš Štefulja, ki je sam "pogruntal" in naredil dvigalo za skladiščenje lesa. Kar je prej delalo osem močnih delavcev, sedaj lahko opravijo štiri ženske. Tovariš Štefulja je izboljšal še več drugih stvari, mnogo pa jih ima še v načrtu.

Sola učencev v gospodarstvu skrbi za vzgojo mladega kadra. Da se še bolj dvigne kvaliteta, pa bodo organizirali še tečaj za delavce, obenem pa zadolžili vsakega kvalificiranega delavca, da bo skrbel za priučitev enega nekvalificiranega. To bo potre-

no zlasti za izdelavo kvalitetnih spalnic, ki jih bo podjetje začelo izdelovati v večji množini.

In skrb za delavce? Včasih je bilo važno samo delo, za vse drugo se nihče ni brigal. Sedaj vidiš na vsakem koraku skrb za delovnega človeka. Ob cesti so že zrasi štirje novi stanovanjski bloki. Seveda bo treba graditi še nova stanovanja, ker v štirih blokih ni za vse dovolj prostora. Mnogo delavcev se mora še vedno voziti s kamionom polni iz pozimi iz dokaj oddaljenega Črnega grabna. Poleti žegre, hudo pa je pozimi, saj se odpeljejo od doma že ob tretji uri, ko je najhujši mraz. Prosviti so že na mnogih krajih za avtobus, pa so povsod naleteli na gluha ušesa. In vendar bi bil avtobus zanje bolj potreben in koristen, kot je pa marsikje drugje.

No, skrb za delavce se ne neha pri stanovanjih. Imajo tudi dobro urejeno delavsko uslužbenško restavracijo, svojo brivnico, krojačnico in druga uslužnostna podjetja. Kdo se je za vse to brigal nekoč?

Najbolj toplo pa ti postane pri srcu, ko si ogledaš otroške jasli. Tako lepo urejenih še nisem zdel pa videl. Vse belo in čisto, sobe svetle in zračne, stene lepo poslikane, soba za igranje z gugalnicami in drugimi igračkami, bolniška soba—vse to ti priča, da tukaj gospodarí skrbna roka, ki ji starši radi in brez skrbi izročajo v varstvo svoje najmlajše. Tu raste novo pokolenje—in ko bo doraslo, bo že v oblini meri uživalo sadove truda svojih mater in očetov, saj se ne trudijo več za dobičke kapitalistov, ampak za zgraditev socializma.

Ponatis iz "Ljudske pravice"

RIBNIKI V STIČNI SO OBNOVLJENI

V Stični so že pred 400 leti začeli z ribogojstvom, ki je zelo dobro neslo; vojna pa je to panogo zatrla. Opustošene ribnike je prevzela v oskrbo kmetijska zadruža, ki jih je očistila, popravila zatvornice ter rakev za dotok in odtok vode. Vsa dela je izvršil Stane Perko, ki je kot samouk dosegel že lepe uspehe pri gojenju krapov in postrvi. Začel je graditi od pritoka dalje proti iztoku, kar daje sicer mnogo dela in je potrebnega mnogo znanja pri vmesnih bazenih, posebno pa je treba poznati dotoke iz ribnika v ribnik.

Izurnjenosti je tudi treba pri krmljenju zaroda v valilnici, in to od smukanja pa do že izvaljenih mladic. V tem letu je prirastka za več 10.000 postrvi "Amerikank," nekaj tisoč komadov iker pa je bilo dobavljenih iz ribogojnice Dragomelj.

Gradijo še ostale ribnike, s čimer bo onemogočena škoda, ki jo delajo vidre; v tem letu so odnesle mnogo plemenskih krapov in rib, ki so velike važnosti za bodoči rod. Boriti pa se je treba tudi proti algam in raznim vodnim rastlinam, ki jemljejo ribam prostornino, kvarijo kvaliteto vode ter otežkočajo izliv. Kmalu bo renoviran poseben ribnik, ki bo največji. Prevzel bo nekaj tisoč krapov. Seveda bodo morali postaviti še zatvornico in iztočni izhod za varnost nasipa ob poplavih.

Poleg ribogojnice so postavili tudi lepo urejeno končnico, v kateri goje 55 angorcev, od katerih dobivajo prvovrstno volno. Na ta način je dobro izkoriščena krma, ki raste med ribniki.

Ponatis iz "Ljudske pravice"

PRIPRAVIL JE OBLEKO, POTE M PA STORIL SAMOMOR

DETROIT, 7. avg.—Včeraj je Edward Hardesty, star 72 let, pripravil obleko za svoj pogreb in naslovil štiri notice, narekujejoč podrobnosti o pogrebu, potem pa se ustrelil v glavo. Bolehal je na srčni bolezni.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

OBROBNE OPAZKE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ali zdaj razumete, kaj je Einsteinova teorija?

No, saj jaz tudi ne, kajti pri podoba, ki sem jo pravkar navedel, je le začetek razlage, in pri začetku je več ali manj tudi ostalo, ampak v tolažbo meni in vam bodi povedano, da je menda samo kak tuca ljudi na svetu, ki jo prav do dna razumejo.

In dalje, pravijo, da tako velik in slaven matematikar, kakor je Einstein, ne ve, kako izračunati in spolniti polo za dohodninski davek, jaz pa to znam!

Če ste čitali do tukaj, potem se lahko skupaj vrnemo k predmetu, ki mora vsled nezrelosti zgodovinske ideje služiti za namo domestilo v današnji koloni—k pisanju.

Samo primeroma dobro pisati ni lahko, še težje pa je pisati tako, da je misel podana jasno, jedrnato.

Neki slovenski pisatelj (ime na se trenutno ne spominjam) je za tako pisanje rabil precej "krvoločno" primer, ampak je zadel v živo—rekel je, da kadar piše, se mu zdi, kakor da bi z vsako besedo, ki jo postavi na papir, iztisnil kapljo krvi iz možganov.

Imenitno povedano, kaj?

Sodna pisarija je navadno strahovito suhoparna reč. Ampak ni pravila brez izjeme. Sodnik Oliver Wendell Holmes je na primer pisal kot mojster. Besede pri njem padajo kot zlati orehi; vsaka na svojem mestu, nobene preveč, nobene premalo.

Pred najvišje sodišče Zedinjenih držav je prišla tožba, v kateri se je ugovarjala ustavnost zakona države Virginije, ki je določal, da ima oblast pravico sterilizirati brezupne bebe, ki postanejo javno breme. Holmes, ki je napisal odločitev, je na kratko očrtal zgodovino slučajja, iz katerega je bilo razvidno, da sta bili stara mati, kakor tudi mati osebe, za katero je šlo, duševno omejeni, prizadeta oseba pa da se je nahajala v državnem zavodu. Potem pa je potrdil ustavnost zakona s temi besedami:

"Trije rodovi bebecv je dovolj!"

Drug tak nepričakovan biser jednatosti in hudomušne šegavosti sem nekega dne odkril v sodni odločitvi, ki se je nanašala na ordinanco glede "zoninga" v našem Euclidu, ki je bil takrat še vas.

Ambler Realty Co., ki je bila lastnik velikega kompleksa praznih stavbišč, je tirala boj proti ordinanci prav do najvišje sodnice Zedinjenih držav. Njen argument je bil, da bo vrednost stavbišč hudo udarjena, ako ordinanca ostane; da ordinanca takorekoč jemlje lastnino brez "zakonitega procesa," in da je torej protiustavna.

Eno izmed vprašanj na rešetju je bilo: Kaj je nadlega (nuisance)? In modri sodnik, ki je napisal odločitev, je odgovoril:

"Nadlega je pristojna stvar na nepristojnem mestu, kot na primer: pujssek v sprejemni sobi namesto v svinjaku."

Mimogrede povedano, ta odločitev je postavila mejnik v moderni ameriški zakonodaji in predstavlja začetek planiranja v gradbi naših mest.

Euclid se ima dotični ordinanci zahvaliti za svojo moderno ureditvijo in rapidno rast. O tem bi znali več povedati takl naši pionirji v "beli Ljubljani," kakor so Jim Rotter, John Ivančič, Frank Zagar in drugi, ki so se naselili v Euclidu, ko je bilo treba gaziti po blatnih kolovozih in svetiti z "leščerbami."

No, to je tudi zgodovina, ampak ne taka, o kateri je Ford dejal, da je "bunk."

Ing. Rado Lah:

Energetski in surovinski viri v Sloveniji

Ko je član Politbiroja Centralnega Komiteja Komunistične partije Jugoslavije tovariš Boris Kidrič na petem kongresu Komunistične partije Jugoslavije analiziral naše lastne sile za zgraditev socializma, je poudaril, da so za graditev socializma potrebna predvsem zadostna prirodna bogastva; to so: surovine, pogonska sredstva za industrijsko, kmetijsko in gozdarsko proizvodnjo. Teh ima naša domovina dovolj; vse, kar potrebuje, je v naši zemlji.

Prirodna bogastva so žive in mrtve prirode. Človek je prirodnost bogastva žive narave veliko bolj spoznal in izbral kakor zemeljske zaklade mrtve prirode, za katerih osvojitve je borba mnogo težja, saj jih moramo najprej poiskati. Zemeljske zaklade delimo na pogonske, to je predvsem sila tekoče vode in veter, ter material zemeljske zaklade: goriva, premog in nafta, dalje solišča, rudišča, stavbni material, okrasni in tehnični material.

Vsa bogastva pa niso enakomerno razmeščena po domovini: v nekaterih predelih jih je več, v drugih manj. Kapitalistični sistem industrializacije pa se ni oziral na to in ni enakomerno razmestil proizvodno bogate dežele in države pa je spreminjal v kolonije teh matičnih dežel. Tako Jugoslavija v pogojih kapitalističnega gospodarstva sprito svojih velikih zemeljskih bogastev ni postajala industrijska, temveč polkolonialna država, ki je na najpreprostejši način izkoriščala te zemeljske zaklade in z nizkimi proizvodnimi stroški zaradi cene delovne sile, majhnih investicij za zaščito dela in slabih delovnih pogojev, omogočala

na škodo našega ljudstva kapitalistom bajne dobičke.

Stara Jugoslavija je zalagala svetovni trg s cenenimi surovinami, za skromen izkupiček pa kupovala drage gotove proizvode v tujini. Zelo počasi se razvijajoča domača kapitalistična industrija tega odnosa ni prav nič spremenila: ob osvoboditvi smo podedovali vse te posledice, ki nujno še danes vplivajo na naše gospodarstvo. Predvsem se ostro odraža nasprotje med naravnim bogastvom dežele in povprečno slabo razvito težko industrijo. Zato so prirodna bogastva danes še toliko bolj neprecenljivi vir naše socialistične graditve, ker nabavljamo za zemeljske zaklade v inozemstvu vse tisto, kar nam je trenutno neobhodno potrebno, česar še ne proizvajamo doma. Ne govorimo zastoj naši gozdarji: les, to je zeleno zlato, in rudarji: premog, naše črno zlato.

V izrazito kapitalističnem razvoju industrije v Jugoslaviji pa se je glede na celoten razvoj najbolj razširila industrija v Sloveniji. Mar je Slovenija izmed vseh predelov naše domovine prirodno najbolj bogata? Prav gotovo so narekovali drugi pogoji razvoj industrije v Sloveniji, na primer zemljepisni in politični položaj, kar potrjuje staro pravilo, da so kapitalisti gradili pri nas le industrijo, ki je bila pretežno odvisna od inozemskih dobav, lahko industrijo, ki je odvisna od težke. Vse to je bilo čisto razumljivo za staro Jugoslavijo. Takšnemu razvoju in takšnemu slabemu gospodarjenju je naredila konec naša ljudska revolucija, ki je dala vse pogoje, da v socialistični obliki gospodarstva ta osnovna nas-

protja odpravi s petletnim planom zagotovila za enakomernost razvoja industrije v vseh ljudskih republikah.

Tako je bila Slovenija 1939 leta udeležena v celotni proizvodnji Jugoslavije v dobro četrtno, ob koncu prve petletke bo udeležena samo z dobrimi 18 odstotki, vendar pa bo v tem času njena proizvodnja porasla približno štirikrat. To pomeni nagel razvoj industrije v Sloveniji, a še mnogo hitrejši dvig ostalih, doslej zaostajajočih republik. V luči kapitalističnega razvoja industrije predstavlja Slovenija visoko aktivno industrijsko bilanco, saj odda iz industrije skoraj tričetrt več proizvodov, kakor jih prejme, vendar se ta bilanca izravna v uvozom poljedelskih izdelkov.

Kakšna je surovinska baza naše proizvodnje? Delež domačih surovin, surovin iz Ljudske republike Slovenije znaša kar petino do petdeset tisoč vseh surovin. Z domačimi surovinami je oskrbovana proizvodnja elektroenergije, industrijska predelava premoga, industrija gradbenega materiala in lesna industrija, v večjem delu metalurgija barvanih kovin, papirna in živilska industrija, na pol kmetijska industrija, a v manjši meri usnjarska industrija. Naša črna metalurgija, kovinska in tekstilna industrija, večji del usnjarske, del barvane metalurgije, kemične, papirne in živilske industrije pa je odvisna od dobav iz sosednjih republik in tudi od uvoza iz tujine. Naša sicer aktivna bilanca industrijske proizvodnje na sorazmerno nizki surovinski bazi.

Takšno stanje in naloge socialistične graditve upošteva petletni plan razvoja narodnega gospodarstva Ljudske republike Slovenije, ki postavlja pred nas odgovorno nalogo: "Usmeriti delo institutov, znanstvenih ustanov in raziskovalnih zavodov v reševanje konkretnih problemov industrije, predvsem v čim večjo izrabo domačih surovin in odpadkov in v zmanjšanje za uvožene surovine in polizdelke z domačimi. Proučiti pridobivanje aromatskih ogljikov (benzola in

drugih) iz domačih surovin, rjave premoge in lignite izkoristiti tudi za pridobivanje huminskih kislin. Ugotoviti najbolj ekonomsko načine predelave in uporabe odpadnih generatorskih katranov, možnost uporabe domačih surovin za proizvodnjo kemičnih sredstev za zatiranje rastlinskih škodljivcev, obvladati moderne načine uporabe boksitov, ki imajo mnogo kremenice, za izdelavo glinice in stranskih produktov. Ugotoviti racionalno izkoriščanje odpadnih luž pri pridobivanju sulfite celuloze." Ko bomo izvršili to nalogo, se bo mnogo spremenil razvoj tehnike, s čimer bomo do prinesli velik delež k osamosvojitvi naše industrije.

Eden najbogatejših virov v Sloveniji so vodne sile. Stara Jugoslavija ni znala izkoristiti vodnih sil v dovoljni meri, ker velike naprave za hidrocentrale ogromno stanejo. Zato so se kapitalistični proizvajalci usmerili predvsem na kalorične centrale, čeprav zahtevajo mnogo stalnih, velikih izdatkov za premog, tako da je pred vojno odpadlo na vodno silo le 39 odstotkov proizvedene energije. Kako majhne pa so bile te hidroelektrarne, pričajo podatki, ki pravijo, da je vseh takšnih obratov v Jugoslaviji bilo v Sloveniji nič manj kot 73 odstotkov, ki pa so izkoriščali le 38 odstotkov razpoložljive sile.

Nova socialistična Jugoslavija je elektrifikacija dežele postavila kot eno osnovnih nalog. Proizvajali bomo štirikrat več elektrike kot leta 1939, še to petletko pa bomo začeli graditi nove objekte, katerih proizvodnja nam bo služila v drugi petletki. Večino te energije bo dajala cenena vodna sila, kalorične centrale pa bomo gradili le v dopolnilo, predvsem za uporabo premogovnih odpadkov, ki niso primerni za daljši prevoz.

Naši strokovnjaki proučujejo možnost, kako bi izkoristili vodne sile in napovedujejo, da se bodo v bodočnosti nekatere reke spremenile v dolgo verigo malih jezer, kjer bodo zbirali in krotili ogromne vodne sile in jih uporabljali za pogon vlakov,

cestnih železnic, tovarn, kmetijskih in gozdarskih naprav, za razsvetljavo in ogrevanje, za radio, telefon in druge naprave. Proizvodnja električne energije naglo napreduje od osvoboditve dalje in je v primeri s predvojnimi stanjem dosegla leta 1948 že 180,5 odstotka. Ljudska republika Slovenije oddaja za domače potrebe in deloma za Hrvatsko 90 odstotkov vse proizvedene energije, preostanek pa pošiljamo preko meje v Svobodno tržaško ozemlje, Italijo in Avstrijo.

Drugi važni vir bogastva je naš gozd. V naši republici je 63 odstotkov celokupne površine porasle z gozdom. Zaradi svoje goratosti ima Slovenija vse naravne pogoje za gozdarstvo. Les je danes naše bogastvo, saj je naš glavni izvozni predmet in predstavlja polovico proizvodnje, ki jo izvažamo. Okupatorji so povzročili našim gozdom ob cestah in železnicah veliko škodo, ker so potrebovali les, ki ga imajo sami malo. Še večjo škodo so preprečili naši partizani, ki so najbogatejše gozdove ohranili, to je tiste gozdove, ki danes brez škode za naše gozdno gospodarstvo dajejo tako ogromno količino lesa za dograditev našega gospodarstva. Ob koncu petletke ne bomo izkoriščali lesa nad polovico predvojnega izkoriščanja, da to bogastvo obvarujemo.

Poleg tega pa bo lesna predelovalna industrija poskrbela, da ne bomo več izvažali lesa toliko kot surovino, marveč kot dražje lesne izdelke: pohištvo in galanterijske izdelke. Les bomo morali varovati na vseh področjih petroženje. Kar največ bomo uporabljali za kurjavo elektriko, namoščali ga bomo pa tudi s premogom. Mnogo tega, kar smo izdelovali doslej iz lesa, bo iz drugih snovi, zlasti iz plastičnih mas. Pred gozdarji so danes velike naloge: zagotoviti les za izvoz, gozdove pravilno izkoristiti, neplodna tla spreminjati v gozdna, površine pa, ki najbolj ustrezajo kmetijstvu, izsekati, da jih bomo preorali.

V naši zemlji pa je tudi mnogo drugih zakladov. V zemlji smo včasih kopali najrazličnejše rude, razvoj tehnike in povečanje pa temelji na zadostnih količinah teh zakladov. Zato bomo odkrivali nove rudnike in obnavljali zapuščene, v kolikor še niso do kraja izkoriščeni.

Pri nas so nekaj bile fužine zelo razširjene. Rudo so dobivali svojim manjšim potrebam ustrezajoče predvsem v apneniških predelih Slovenije. To staro železarnstvo pa je z razvojem moderne železarske industrije pri nas zamrlo. Železne rude Slovenija nima za sodobno metalurgijo. Pač pa imamo obilico svinca, cinka in živega srebra. Svinca je predvsem mnogo skupaj s

svincem in tudi živo srebro je navezano na druge rudnine. Svinca in cinka imamo v Karavankah in tudi v posavskem hribovju. Vendar je glavna proizvodnja ostala v Mežici, drugi rudniki pa so že dolgo opuščeni. Živo srebro pridobivamo v Idriji. V naši zemlji pa so skrite še druge rude: mangan, delno izkoriščeni antimon, zlasti pa boksit kot surovina za aluminij.

Proizvodnja aluminija bo v bodočnosti prav v Sloveniji na novo ustvarjena in bo aluminij v veliki meri nadomestil druge kovine. Proizvodnja svinca in cinka bo po petletnem planu v vsej državi skoraj šestkrat večja, v primeri s predvojno, proizvodnja aluminija pa več kot sedemkrat.

Pri nas imamo predvsem mnogo (Dalje na 4. strani)

BRIGHT folks already know this!

This advertisement is merely to remind people of average intelligence or better that ...

... there is no safer, saner, cozier investment than United States Savings Bonds.

The reasons are many and manifest.

Savings Bonds pay a good rate of interest. (When they mature, at the end of ten years, they reward you with four dollars for every three you have invested.)

Savings Bonds are insured by the integrity of the United States Government.

Savings Bonds can be redeemed any time before they mature, if you find it necessary to do so. (It is wiser, however, to let them sit, so that you may reap the greatest harvest.)

Savings Bonds are not transferable. (They are payable only to whosever name or names appear on the Bonds, thus negating the possibility of loss by theft.)

Savings Bonds can be purchased either outright, or through one of two easy, trouble-free payment plans. (Ask your cashier at work about the Payroll Savings Plan—or, if you're not on a payroll, inquire at your bank about the Bond-A-Month Plan. Both are simple and painless.)

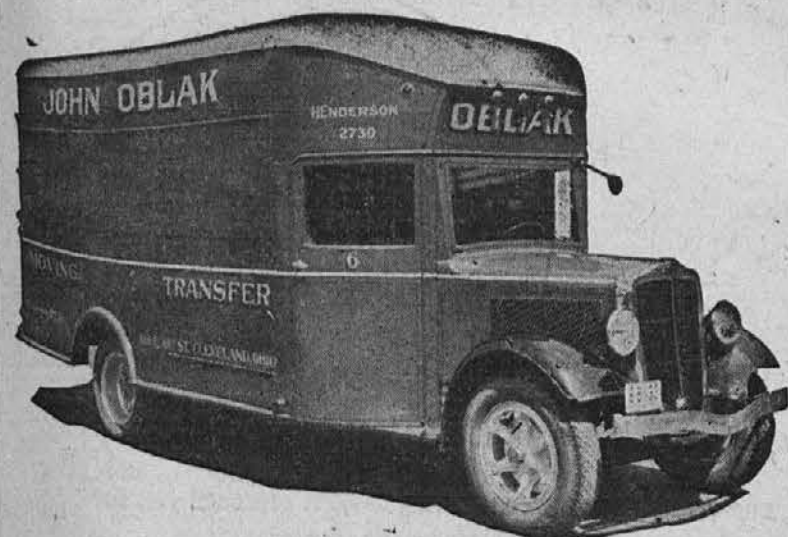
If you have read this far, you are indeed intelligent. That being the case, you will probably make a note to remind yourself to invest in more United States Savings Bonds some time tomorrow.

SAVE FOR YOUR INDEPENDENCE BUY U.S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 East 61st St. - Henderson 1-2730

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVENUE

Pokličite:

ENdicott 1-0718

Prežihov Voranc:

TAT

(Nadaljevanje)

"Tovariš, hvala lepa. Brez tebe bi bil že v krematoriju."

Toda Nikolajev je bil skoraj nevoljen zaradi tovariševe mehkobe. Naglo je mahnil z roko in dejal:

"Ničev!"

"Kje si dobil kruh?" je dalje hotel vedeti Bauer.

Rus je zopet zamahnil z roko: "Ničev!"

Nato se je zagledal v večerno nebo, ki je bilo nizko-sklonjeno nad taboriščem.

Ko je Bauer sprevidel, da Nikolajev ni dostopen za njegove besede, se je tudi sam zagledal v večerno nebo. Mrak se je vlekal na granitno obzidje, ki je po-

stajalo črno. Barake so postajale še nižje in še daljše in so počasi tonile v somrak. Izza obzidja so kukali košati, krivenčasti borovci, kakršnih doma še nikoli ni bil videl. Sonca že ni bilo več na obzorju, toda nizko na zapadu se je še blestela njegova rdeča zarja. Na temnkastem nebu je bilo zelo malo zvezd in tiste, ki so bile, so leno žarele. Bauerja je zazeblo pri srcu, zakaj vsa pokrajina je bila podobna temu žalostnemu taborišču in njegovim žalostnim prebivalcem. Zelo prav mu je prišlo, ko je prihodnji hip zadonelo povečanje: "Spat!"

Nikolajev in Bauer sta zaspala,

la, ne da bi si voščila kako besedo.

III.

Trikrat zaporedoma je Nikolajev zvečer prinesel Bauerju kruh. Bauer je že mislil, da mu morda Rus daje svojo porcijo kruha, toda nekega večera je postala stvar jasna tudi njemu. Pravkar je pojedel kruh, ki mu ga je prinesel Nikolajev, ko je v baraki izbruhnil strašen krik: "Meni je ukraden kruh!"

Tak krik je vedno pomenil pravi alarm za barako. Vse je pritisnilo v sobo, ker je bilo pričakovati veliko reč. Bil je mizni starešina, neki kapo, ki se je drl kakor tica v precepu: "Že tri večere mi je zmanjkal kruh, toda jaz sem bil tiho, ker sem hotel tatu odkriti."

Bauer in Nikolajev se še nista utegnila dvigniti izpod kapa, kjer sta čepela, ko je mizni starešina že vpil: "Številka 100,000" je kradla kruh, tisti Rus ..."

Tedaj se je začel neki drugi, mnogo tanjši glas:

"Jaz sem priča!"

"Seveda Rus," je tedaj zamrmral nekaj sovražnih glasov iz gruč, ki je obdajala mizno starošino.

Blokač, ki je dotihmal mirno sedel za mizo in večerjal, je pospravil zadnje zaloga v svoja široka usta, potem pa se je počasi dvignil in zavpil s svojim groznim glasom:

"Pripeljite številko 100,000!"

Nikolajev se je hotel ravno nekam izmuzniti, dasiravno je vedel, da se v taborišču ni moglo skriti, in že so ga prijele nekatere pesti in ga porinile skozi vežo v barako. Za njim se je naredila gaz in Bauer je odšel po tej gazi za njim, čeprav ga nihče ni klical ali tiral v barako. V glavi se mu je vrtilo in pred očmi mu je postalo megleno kakor takrat, kadar ga je napadal najhujši glad. Nikolajev je torej kradel hrano, ki mu jo je nosil.

Pekoč očitek se je oglasil v njegovih prsih.

Nikolajeva so potisnili proti blokačevi mizi, za njim je gneča potisnila tudi Bauerja in še nekaj najbližnjih radovednežev. V baraki je nastalo silno napeto ozračje. Krasti kruh je bil v taborišču največji greh in krushi tat je bil od taboriščnega občestva tako rekoč postavljen izven zakona, tudi izven zakonitosti, ki je bila v taborišču sploh še v veljavi. Četokrat se je zgodilo, da je ogorčena množica krušnega tatu linčala na kraju samem ali da ga je blokač ubil na svojo pest. Obdolženi tat je bil danes brezpravni Rus, zato je bilo hujškanje zelo dober kup.

Toda strast, ki je potrebna za linčanje, se danes navzočih jetnikov ni hotela prijeti, dasiravno je okradeni vpil in hujskal, kar se je dalo. Temu je bilo kričavo, da je bil okradeni mizni starešina, torej privilegiranec, ki je bil vrhu tega še kapo na neki

komandi in med jetniki ni bil priljubljen. Razburjenje, ki se je sprva prijel tovarišev, se je počasi pognilo, nekateri so okradenemu tatvino celo privoščili. Mizni starešina se je drl, pri tem pa je tolkel Nikolajeva po glavi. Orjaški Nikolajev je stal pokonci in bledega obraza strmel proti blokaču. Hrup je nenkrat presegel silen udarec bikovke po mizi. Ukradeni kapo je umolknil in nastala je grobna tišina. Blokač je dvignil svojo glavo kvišku, kolikor mu je to pač dopuščal bikovemu vratu podobni tilnik, ker je hotel svoje blede, brezizrazne oči upreti v Nikolajeva, potem pa se je zadržal s povišanim glasom:

"Številka 100,000, ali si ti ukradel kruh tovarišu Pinterju?"

Ko je to izrekel, je spet ustrašovalno udaril z bikovko ob mizo, da je ta zahreščala.

"Da!" je odgovoril Nikolajev čez nekoliko časa. Bil je ves bled

in tisti, ki so stali blizu njega, so čutili, da mu telo drgeče.

"Koliko kruha si mu ukradel?"

Blokačev glas je bil zdaj za spoznanje nižji.

"Tri porcije!"

"Zakaj si storil to svojemu tovarišu!"

Besede je spet spremljal udarec z bikovko.

"Ker sem bil lačen!" je naglo odgovoril Nikolajev.

"In tvoj tovariš ni bil lačen!"

Blokačeve besede so bile spet za nekaj tonov nižje.

"Tovariš je dobil paket ..."

je nepremišljeno znil Nikolajev. Misli je, da bo s tem zmanjšal svojo krivdo, toda jo je v očeh blokača še povečal.

"Paket ...!" je tedaj zaničljivo bruhnil skozi blokačev tolsti vrat. Ko je požrt debelo slino, je rekel spet z močnim basom. "Ti si Rus?"

(Dalje prihodnjič).

ANTON INGOLIČ:

PRED SONČNIM VZHODOM

NOVELE

Milan Ristič, mlad kmet iz Sljivara, je došel v Vukovo ulico, toda zdela se mu je tuja, kakor da je minilo že nekaj let, kar je zadnjič šel skozi njo. Hiše ob straneh so bile nekam nižje, vase zaprte in neprijazne. Napisi nad trgovinami in kavarnami so bili motni, težko je razbral imena, čeprav so mu bila znana kakor imena sosedov v domači vasi. Meščani — neznanih obrazov — so begali kakor brez cilja mimo njega. Že se je hotel v bojazni, da je zašel, obrniti in se vrniti. Toda ali ne štrli tam na koncu ulice iznad niz-

**DIE MAKERS
TOOL MAKERS
PLANER
SHAPER
LATHE & MILLS
MILLING MACHINE
LUCAS OPERATORJI**
Morajo imeti tovarniško izkušnjo.
Za podnevi in ponoči.
Visoka plača od ure.
Bonus za nočno delo.
Dovolj nadurnega dela.
**BUNELL MACHINE &
TOOL CO.**
1601 E. 23 St.

Kovinski delavci

izurjeni na lahki in težki črni kovini.
Plača od ure.
Stalno delo.
Podnevi
Tudi tovarniškega električarja potrebujemo ter izurjene nakladalce v tovarni

**Bishop & Babcock
Mfg. Co.**
4901 Hamilton

LIVARJI SQUEEZE

Jamčena plača od ure, poleg plače od komada.
5 dni v tednu.
Plačani prazniki.
Plačane počitnice.
LAKE CITY MALLEABLE
5000 Lakeside Ave.

Machine Sand Cutters

Izurimo. Nočni shift. 5 dni v tednu. Visok zaslužek.
Prazniki plačani.
Plačane počitnice.
LAKE CITY MALLEABLE
5000 Lakeside Ave.

STROJEVODJE

ZA SPLOŠNA DELA
STROJNI ASSEMBLERJI
z najmanj 5 let izkušnje, za podnevni in nočni shift.
Plača od ure;
za nočno delo premija kakor tudi za nadurno delo.
THE CYRIL BATH CO.,
E. 70 ST. in MACHINERY AVE.,
en blok severno od St. Clair Ave.

TURRET LATHE

Dva izkušena operatorja za W. & S. # 1A, 3A stroja.
Nočno delo. Visoka plača od ure. Premija za shift.
Vpraša se pri
CLEVELAND WORM & GEAR CO.
3249 E. 80 St.

kih hiš in cvetočih akacij vrh temnorjave strehe? Tam je vendar mestna ljudska šola. Tja mora. Tam so se pred letom zbirali, preden so odšli v vojsko, ki se je tako hitro končala. Da, ulica je prava, čeprav je drugačna, kakor je bila pred tedni, ko je po njej peljal voz drv advokatu Nikoliću, ki ima svojo hišo prav nasproti mogočnemu šolskemu poslopju.

Milan si je popravil torbo, v kateri je imel kos kruha, malo sira in nekaj glav čebule, se zmeden ozrl naokoli in se z neprijetnim čustvom, ki ga ni mogel prav opredeliti, nameril nazvzgor po široki, z debelim kamenjem tlakovani ulici. Hodil je počasi in oprežno, kakor da še vedno ni trdno prepričan, da je na pravi poti.

To jutro se je že začelo ne navadno.
Žena ga je zbudila pred svitom. Planil je pokonci in skočil k oknu.

"Saj je še noč!" je nejevoljen zaklical.
"Nisem te zbudila, da bi šel. Pridi!"

Ni se hotel obrniti, toda dotaknila se ga je vrelna ženina roka in potegnila k sebi.

Ko ga je žena spet zbudila, je zgodnje jutro trkalo na okno.

"Milan, čas je!"

V udih je čutil sladko utrujenost, v glavi ni bilo jasne misli, obrnil se je na drugo stran in zaprl oči. Toda žena se je spet oglasila. Njen glas je bil drugačen kot ponoči.

"Obleci se in pojdi, da se izogneš nepotrebnemu izpraševanju!"

Šele tedaj se je zavedel, kakšna pot ga čaka. Zgrozil se je ob misli nanjo, čeprav se je bil zadnje dni že popolnoma sprijaznil z njo. Siloma je mižal in se skušal vrniti v prejšnje, skoraj nezavestno stanje. Toda zaman.

"Čuješ, Milan! Vstani in se obleci, da se ne izvele prejšnje stvari in te ne napodi na delo!"

Dotaknila se ga je, njena roka se mu je zdela težka in hladna. Izmaknil se ji je.

"Pusti me! Spal bom!" je zamrmral in se potegnil na rob postelje.

"Ali se nisi sinoči zatrdno odločil? Ni drugega izhoda. Tega življenja imam dovolj. Nočem biti več dekla! Misli na otroka in name! Tudi ti si rojen za gospodarja in ne za hlapca, Milan!"

Privila se je k njemu. Tedaj je skočil iz postelje. Hotel je nemoteno še enkrat premisliti o vsem, a žena mu ni dala časa. Stopila je k njemu in mu govorila, kakšno bo potem njegovo življenje: nikakih preprirov z bratovo ženo, obdelovala boste svoje, kakor bosta hotela.

"Lep junak si!" se je izzivalno smejala. "Že ves teden govoriš in prisegaš, da boš storil konec, zdaj pa ti je padlo srce v hlače! Da sem prišla pred štiri mli leti k vam, se je zgodilo, ker sem videla v tebi junaka, kakor ga ni v naši vasi. Misliš, da bi bila drugače prišla? Mi Vlahi imamo svoj ponos. Če sem si izbrala Srba in ne Vlaha, sem vedela zakaj. Toda šele zdaj vidim, kakšen bojazljivec si!"

Njen posmeh ga je rezal globoko v srce. V mislih se je še boril z njo, toda roka mu je že segla po obleki.

"Ni treba misliti najhujše,"

je nadaljevala mirneje, "zapri ju bodo, prestrašili, toliko, da se bosta omehtala. Storila bosta, kar želiš in kakor je prav." Milan ni odgovarjal, naglo se je oblekel, vzela torbo, ki si jo je bil že prejšnji večer pripravil, in brez besede zapustil sobo.

Šele ko je stopil na prag in zagledal na drugi strani hišo svojega očeta in brata, se je zatrdno odločil; storil bo, kakor je pred tednom dni sklenil. Ni druge poti. Odločno se je napotil proti lesi. Toda še preden jo je odprl, so zaškrpala tam onstran vežna vrata. Ni se ozrl, vedel je, da je stopil oče na prag. Roka, ki je segla po zanki na lesi, mu je postala težka in nepokorna.

"He, Milan, kam tako zgodaj?"

Milan je odgovoril, ne da bi se okrenil: "V gozd! Saj veste, da ni drv." Posrečilo se mu je, da je odprl leso in jo spet zaprl za sabo.

"Kje pa imaš sekire?"

V tistem trenutku se je oglašil še Danilo, starejši brat.

"Oče, ali ne vidite, Vlahinja ga je popolnoma zmešala. Zadnjič se je odpeljal na polje brez pluga, danes hoče v gozd brez sekire."

Milan se je za trenutek zmedel. Toda njegov sklep ni bil nič manj trden kakor malo prej. Zamahnil je z roko in se vrnil k svoji hiši. Kakor da je bila res pripravljena, je sekira ležala pod prvim oknom. Zadel jo je na rame.

"Treba bi bilo okopati krompir, toda ti delaš vedno po svoji glavi," je dejal oče nejevoljen. "Pa pojdi, poderi vrbo na robu gozda! Dovolj bo. Več ženske imajo, več pokurijo."

Milan je bil spet pri lesi. Ko jo je zapiral, je moral pogledati na dvorišče. Videl je svojo hišo, tudi hišo svojega očeta, ki pa je bila prav za prav zapisana že bratu. Oba sta stala na pragu, oče in Danilo. Brat, majhen, čokat in obraščen v obraz, se je hrupno smejal, oče, visok in raven, je gledal zaskrbljeno preko dvorišča. Milan je naglo spustil zanko in se zgubil med hišami.

Svežina jutra mu je dobro delala. Šel je skozi polja naglo in odločno. Krenil je v domače njive. Pšenica, ki mu je segala do kolena, je valovila v vetru, ki je vel od onstran Morave. Ko je skril sekuro v grmovje konec pšenične njive, je stopal še hitreje. Z odprtimi očmi je požiral lepa polja na levi in desni. Prijeten vonj rasti mu je dražil nosnice, da je globoko dihal. Hodil je med njimi, kakor da so že samo njegova.

Ko je prišel do mesta, je bilo še prezgodaj in straža ga ni pustila dalje. Moral je čakati dober čas. Medtem se je zbralo še nekaj kmetov. Milanu je bilo prijetno, da ni bilo nikogar iz njegove vasi.

Ko ga je straža srednjic spustila v mesto in je stopal po široki, še mrtvi ulici, je spoznal, da je prišel mnogo prezgodaj. Saj so šele odpirali kavarne.

Prej, ko je šel proti mestu, je ves čas napeto gledal proti vzhodu, od koder je sicer prihajalo čedalje več svetlobe, toda sonce se ni hotelo prikazati. Nekaj mu je pravilo, da bo vse prav, če bo videl, kako bo vzhlo. Pred stražo pa je pozabil na to misel, zato se je zdrzil, ko je zavil iz stranske ulice v glavno in je videl, da se že vsa koplje v soncu. Kdaj je vzhlo? Gotovo medtem, ko je čakal med visokimi hišami na prehod. Kako je vzhajalo? Ali je prišlo naenkrat in je v hipu obililo zemljo s svojo bleščečo lučjo, je bilo krvavo ali rumeno kot zlato? Spet je postal malodušen. Taval

po glavni ulici, se ustavljal pred trgovinami, na videz zanimanjem ogledoval razstavljene predmete, slednjič pa zavil v prvo kavarno.

Trije, štirje gostje so sedeli za mizo v kotu, natak je postal smetna tla, kavarnar je pristopil k Milanu, ki se je spustil za mizo ob vratih.

"Dobro jutro, Milan! Zgode si!"

"Dobro jutro, Arsa! Daj žganja!"

Arsa je prinesel žganja in prisedel.

(Dalje prihodnjič)

ROPARJI DOBILI \$7000

OTTAWA, Ont., 7. avg. — Policija je na lovu za pet maskiranih moških, ki so včeraj oropali Standard Bread Co. za \$7,000. Do sedaj ni našla še nobenega sledu za njimi.

Energetski in surovinski viri v Sloveniji

(Nadaljevanje s 3. strani)

go premoga, ki je naša največja rudna vrednost. V vseh naših rudnikih kopljejo rjavi premog in lignit. Črna premoga je malo. V pogojih socialistične graditve je premogovno bogastvo vreden vir naše proizvodnje, saj poganja centrale, stroje in tovarne. Velenjski kisli so začeli naši rudarji predelovati v prvovrsten polkok, ki bo delno nadomestil inozemskega. S premogovim prahom žgemo tudi opeko. Proizvodnja premoga se bo po petletnem planu dvignila skoraj trikratno.

V naši zemlji pa je za sodob-

Naprodaj so harmonike
NEMŠKE VRSTE, 120 BASOV.
KROMATičNE.
V zelo dobrem stanju.
Za podrobnosti pokličite med 5. in 6. uro zvečer.
UT 1-2941

ZAKONSKA DVOJICA.
KI DELA, BREZ OTROK, IŠČE 3 ALI 4 NEOPREMLJENE SOBE.
Pokličite med 6. in 10. uro zvečer.
UT 1-3068

IŠČE SE ŽENSKO.
srednjih let, ki želi dober dom, za oskrbo tri-letne deklice in gospodinjska dela, ko starši delajo.
Pokličite
YE 2-9916

PRODA SE
dobro obstoječa trgovina s C 2 licenco.
Dobra priložnost za zakonca.
Cena zmerna.
Vpraša se na
256 E. 156 St.

CLEVELAND
JE SLOVENSKA METROPOLA V AMERIKI
V Clevelandu so naseljeni Slovenci, ozioroma Jugoslavlani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slovenski list
ENAKOPRAVNOST
ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta.
Enakopravnost
6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

no tehniko še važnejše gorivo — nafta. Pred vojno nafte pri nas niso izkoriščali, ker so si inozemski monopolisti zagotovili naša tržišča. Zdaj pa smo začeli naglo graditi naprave za pridobivanje in nadaljnjo predelavo nafte. V bodočnosti ne bomo več odvisni od inozemstva glede pogona avtomobilov, traktorjev, strojev in letal in pridobivanja raznih drugih proizvodov iz nafte.

Čeprav je kamen nerodovit, vendar je mnogokje neprecen-

Za točno in zanesljivo postrežbo
ako želite prodati ali kupiti hišo ali večje poslopje v vzhodnem delu mesta, se obrnite na nas.
Govorimo slovensko.
BEACHLAND REALTY
767 EAST 185th ST. IV 1-1012

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. — HE 1-3028

SOUND SYSTEM
INDOOR — OUTDOOR
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 1-3113

ljive vrednosti. Marmor, lehnjak, apnenec itd. so dragocen gradbeni in tehnični material. Za lastne potrebe nam naša zemlja daje tudi dovolj gline za opeko in lončarstvo, manjka nam pa prvovrstnih glin za proizvodnjo posode. Te bomo morali v zemlji še poiskati.

Izrednega pomena za ljudsko zdravje so naši topli in mineralni izvori. Naše Toplice in Slatine slove po vsem svetu.

Razvoj industrije pa zahteva novih in novih surovin. Naša naloga ni le izkoriščati naravno bogastvo za potrebe obstoječe proizvodnje, marveč z obstoječimi prirodnimi bogastvi razvi-

jati tudi industrijo, ki je doslej nismo imeli.

Prirodna bogastva pa niso potrebna samo sodobni industriji, ampak jih lahko izkorišča tudi drobna lokalna proizvodnja; domača umetna obrt, predelovalci lesa, kamnoseki, keramiki in lončarji, apnarji in drugi naši lokalni proizvajalci so navezani na domače surovine, nič manj pa niso odvisni od lokalnih virov surovin tudi metlarji, predelovalci sadja, žimarji, oglarji, krznarji in drugi. Zelo važen vloga ni le izkoriščati naravno bogastvo za potrebe obstoječe proizvodnje, marveč z obstoječimi prirodnimi bogastvi razvi-

STAKICH FURNITURE CO.

Quality at a Price — Easy Terms

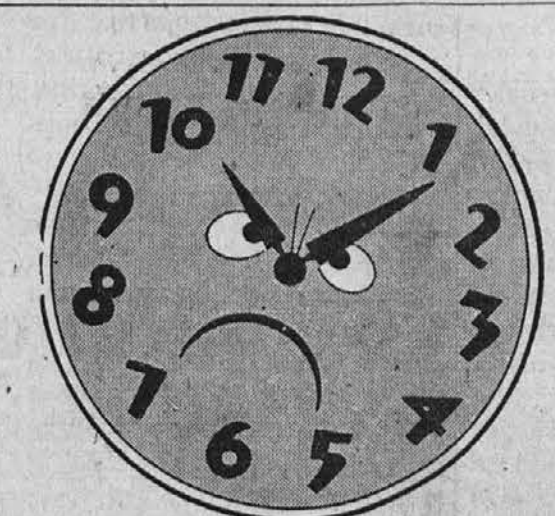
IVanhoe 1-8288—James D. Stakich—16305 Waterloo Road

JOS. ŽELE IN SINOVI

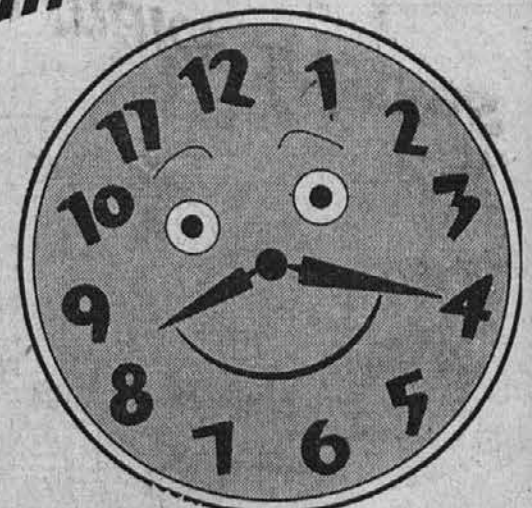
POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 1-0583
Avtomobili in bolniški voz vedno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni za najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI URAD:
452 EAST 152nd STREET Tel: IVanhoe 1-3118

How to make friends with a clock!

every time you look at a clock does it reproach you for not laying aside something for the future?

Does its scowling face warn you that it's later than you think?

If that's the way a clock looks to you, it's high time you signed up for some United States Savings Bonds—under your firm's Payroll Savings Plan or your bank's Bond-A-Month Plan.

Soon as you do that, your clock will start to grin at you every time you give it a look. And each cheery tick will be a bright reminder that you're getting nearer your goal of financial independence.

And in the decade of progress that most economists say is just ahead, financial independence is going to be more important than ever before.

With a nice nest egg of U. S. Savings Bonds, you'll have freedom of action. You'll be able to take advantage of opportunities as they come along—to make the most of every situation.

Remember, every \$3 you put into U. S. Savings Bonds becomes \$4 in ten years. Better start growing money now—before that clock scowls at you again.

SAVE FOR YOUR INDEPENDENCE BUY U.S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.